

Първолак стоя под чина цял срок, във втория се научи да сядат

Публикувано на: 14.09.2019

Педагози, родители и деца трябва да са един екип, казва учителката вдъхновителка

- Гостопожо Кръстева, родители ви определят като педагог вдъхновител. Какви по-различни методи от колегите си използвате, за да запалите интереса на децата към училище?

- Всеки един учител е вдъхновител и може да изгради собствена система за работа с децата, но трябва да намери начин как да го направи. Аз за себе си съм преценила, че е необходимо да се използват традиционни и иновативни методи. И успявам да привлека вниманието на учениците си към уроците. Прилагам техники от извънкласните занимания в часовете по български език и литература.

Една от тях е “аквариум”. Децата сядат в два кръга - вътрешен и външен, и им се поставя някакъв казус. Тези от първия кръг имат за задача да стигнат до общо мнение и решение и да го представят. А от втория кръг мълчат и не вземат отношение. Те само записват дали всеки е участвал и доколко е допринесъл за екипността при постигане на крайния резултат. После се работи върху друг казус и двата кръга си сменят ролите.

При по-малките много ефикасен е следният способ: запознават се с цялото съдържание на даден текст, а след това им се дава отново, но с липсващ откъс. Децата трябва сами да го допълнят, като проявят творчество.

В първи и втори клас, когато все още не могат добре да пишат и четат, с удоволствие правят картинен план на приказка. В този случай са разделени на групи. Едната рисува началото на творбата, втората - основния момент, а третата работи върху финала.

Методът “дизайнери на сцената” предизвиква интереса на четвъртокласниците. При него идеята е, без да познават в подробности текста, да могат да си представят епохата, героите и обстановката.

Използвам, разбира се, и компютърните технологии. Няма как дете в XXI в. да бъде ограничавано само в разговори в часовете. Смятам обаче, че дигитализацията трябва да се прилага премерено, а не непрекъснато. Говори се за проблем с функционалната грамотност и той действително съществува. Децата знаят правилата, но изпитват трудност да ги прилагат. Всичко това става с четене и технологии.

Целта на всичките иновации в съвременното образование е ученикът да не е пасивен участник. Училището сега е променено. В часовете е динамично. Не може учителят да застане отпред и да говори 40 минути, а класът да го слуша, както е било преди половин век. Истината е, че днешните деца, особено по-малките, искат за 5 минути да приключат с поставената задача. Няма търпение да изпълнят прецизно указанията. За да не им стане скучно в часовете, трябва да са активни. И в това учителят има основна роля. Той е медиатор, който насочва, задава параметрите и ограниченията. Без рамка ще настъпи хаос. От наблюденията си съм се убедила, че съвременният ученик прави нещата тогава, когато са му интересни, а не задължително и на всяка цена. Моята задача е да привлече вниманието им към материала, да им стане интересен.

- Кое според вас отличава съвременните деца от връстниците им отпреди половин век?

- В наше време децата много по-лесно и по всяко време могат да получат информация, което обаче си има своите рискове. Проучване на УНИЦЕФ през 2017 г. сочи, че над 90% от българските ученици до 12 г. сърфират в интернет, и то ежедневно. Същите тези деца обаче са на 12-о място в класацията за използване на мрежата за образователни цели, т.е. интересуват се повече от музика, филми, игри. Учителите сме хората, които да насочим вниманието им към полезните неща в интернет.

- Притежавате голям опит като преподавател. Посочете силните и слабите страни на образователната система у нас.

- Хубаво е, че достъпът до информация е лесен и могат да се използват различни източници. Добре е, че в учебния процес се прилага дигитализация, има обмяна на опит, така че всеки педагог да припознае себе си в различните начини на преподаване, за да бъде ефективен. Слаба страна според мен е е застаряването на гилдията ни.

- Мислите ли, че с повишаването на заплатите този проблем ще се преодолее?

- Училището, в което преподавам, е базово към Пловдивския университет "Паисий Хилендарски". При нас идват стажанти учители. Прави ми впечатление, че в началото имат огромен интерес. После или техните очаквания не се оправдават, или не са достатъчно мотивирани, за да останат в професията. Явно по-високата заплата в образованието не е достатъчна, за да ги накара да изберат това поприще. Струва ми се, че повечето от младите кадри се плашат дали ще се справят. Защото в училището дейността не е само една. Професията е динамична. Необходимо е учителят да е голям балансър и да изгражда екип - с родителите и децата. Често някои връзки във веригата учител - ученици, учител - родител, родител - деца са скъсани. Педагогът трябва да ги възстановява. Родителите и учениците да му повярват и всички заедно да бъдат един екип. Трудно е, но не е невъзможно. Аз мисля, че така нещата се случват. От няколко години вървят промени в нормативната уредба и в практиката на учителите. Родителите започват да се убеждават, че училището е спокойно място, където децата им изграждат своя характер и трупат знания.

- Да, но има много примери на агресия, които показват, че училището не е безопасно място.

- Агресията между децата не се ражда в училище, а извън него. Често е следствие на влошени отношения между съседи или още от забавачката. После се пренася и в класната стая и се проявява в размяна на обидни думи или физическо насилие. С разговори тези неща се преодоляват. Истината е, че всичко започва от свободното време на децата. Затова в нашето училище се опитваме да ги ангажираме в занимания по интереси извън часовете. Имаме 23 групи по български език, театрални дейности, танци, биология, изработване на ръкоделия. Над 200 деца са записани в клубовете по православие и религия. Акцентът, върху който се набляга там, е учениците да разберат какво е добро, зло, толерантност, благоденствие. Запознават се с християнските празници и традициите. Децата в тези клубове са спокойни, по-уважителни. Както и другите бъркат, но го осъзнават и казват - извинявам се, грешката е моя. Ние на това искаме да ги научим. И в един момент децата знаят повече за православните традиции от родителите си. А възрастните признават, че са се обогатили благодарение на тях.

- Случвало ли ви се е да имате конфликти с родители - някои нахълтват в часовете и се разправят с преподавателите.

- Такива случаи в практиката си нямам. Начинът да се предотврати е доверие между родители и учители. Да сме заедно в името на детето. Понякога семейството абдикира и разчита училището да свърши всичко. Но възпитанието започва от дома. Ако ние като бащи и майки не сме добрият пример, няма как да искаме потомците ни да са такива.

Често родителите са прекалено ангажирани и не отделят достатъчно време на децата си, затова не ги познават добре. Опитвам се да им помогна да преодолеят този проблем с различни похвати.

Една от задачите, които поставих на свои възпитаници и техните татковци и майки, е да се опишат едни други. Резултатът беше, че 30-40% не се припознаха. В някои случаи детето си беше променило вкуса към книги, музикални състави или към облекло. В други пък подрастващите виждаха родителите си по различен начин от това, което са в действителност. Възложих и на възрастните да пишат преразказ, а децата им да ги оценяват. Малките бяха много критични към свършеното от големите. Държаха да са сложени всички препинателни знаци, както съм ги учила

Тези задачи дотолкова допаднаха на възрастни и деца, че искаха всяка седмица да има нова. За 8 март направихме онлайн поздрав към майките, докато те бяха на работните си места.

- Как успявате да си изградите авторитет сред възпитаниците си?

- Преподавателят трябва да покаже, че може. Учениците харесват справедливи и знаещи учители. Смятам, че педагогът трябва да е човекът, по когото да се съизмерват възпитаниците му. Да се стремят да постигнат неговото ниво. Когато едно дете усети, че е разбрано, се постига необходимото ниво на знания. А това е нашата цел.

- Водите начален курс. Трудно ли е с първокласниците?

- Изискват се много търпение и постоянство. Имах едно момченце, което е родено зад граница и е живяло там до започване на I клас. Дойде в моята паралелка. По време на целия първи срок стоеше отдолу под чина. Причината бе, че в чужбина е посещавало градина, в която всичко е било позволено. Малките са можели да правят каквото решат - да се разхождат, да се качват по бюрата, да се търкалят по земята. На конкретното дете му трябваше време, за да свикне и разбере, че има правила и те трябва да се спазват.

- Как работихте с него?

- Не беше лесно. Давам групови задачи на класа, а с момченцето работя индивидуално под чина. Отзад пък седят студенти стажанти. Полека-лека детето свикна. Втория срок започна да сяда на чина, а към края на годината вече издържаше по 4-5 часа на него. Същият ученик знаеше освен български още два

езика и често ги смесваше. Караше каквито думи му изплуват. Постепенно в тази бъркотия се сложи ред. Самите негови съученици също му помогнаха. Нямахме подигравки и обидни думи по негов адрес. С тях много разговарях, че трябва да са толерантни към различните.

- Кое ви носи най-много радост във вашата професия?

- Получаваме много обич. Но и даваме. Често ми се е случвало след години да срещна мои ученици, които са имали проблем с дисциплината. Радвам се, че ги виждам променени - възпитани, уважителни, с изградени представи за добро и зло. Ето това ми доставя най-голямо удовлетворение.